

Suport didactic pentru orele de educație ecologică
din cadrul proiectului
„Conservarea populației de urs brun (Ursus arctos) din România”
RO/11/NAT/RO/001154 FOR BEAR

CUPRINS

Specii de urși din lume.....	3
Descriere urs brun.....	4
Ştiați că? (despre urs).....	5
Hrănirea.....	7
Teritoriu.....	8
Simțurile	9
Importanța ursului.....	10
Ursul și ariile naturale protejate Natura 2000.....	11
Comportamentul normal al ursului.....	12
Comportament atipic (deviant) al ursului.....	13
Ce se poate face pentru conservarea ursului.....	14
Interacțiunea oamenilor cu ursul.....	15
Dacă vedeți un urs în localitate	
Safturi de prevenire a întâlnirii om-urs în drumeții	
Sfaturi de comportament la întâlnirea cu ursul în pădure	
Mituri despre urși.....	19
Relocarea urșilor urșilor habituati.....	20
Bibliografie.....	22

SPECII DE URȘI DIN LUME

În prezent ursidele sunt răspândite în emisfera nordică din Eurasia, America și în partea de nord a Americii de Sud. Cu excepția ursului polar, care trăiește în Arctica, speciile acestei familii sunt răspândite în regiunile temperate și tropicale. Nu există urși în Africa, Madagascar, Australia, Antarctica și în majoritatea insulelor oceanice.

Cu toate acestea, agricultura, urbanizare, populația umană și încălzirea globală, au dus la pierderea unei mari porțiuni din habitatul urșilor. Mai jos sunt cele opt specii vii de urși, dintre care șase sunt găsite pe lista IUCN ca fiind periclitate sau vulnerabile.

IUCN = Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii

Ursul brun este cel mai mare mamifer al României și face parte alături de lup și râs din Carnivorele Mari ale Europei.

Este cel mai puternic animal din pădurile României; reprezintă o specie-simbol și este considerat valoare națională, făcând parte din cultura noastră.

1. Ursul brun (Brown Bear - *Ursus arctos*)
2. Ursul negru american (American Black Bear - *Ursus americanus*)
3. Ursul negru asiatic (Asiatic Black Bear - *Ursus thibetanus*)
4. Ursul polar (Polar Bear - *Ursus maritimus*)
5. Ursul cu ochelari (Spectacled Bear - *Tremarctos Ornatus*)
6. Ursul panda (Giant Panda - *Ailuropoda melanoleuca*)
7. Ursul malaez (Sun Bear - *Helarctos malayanus*)
8. Ursul buzat (Sloth Bear - *Melursus ursinus*)

DESCRIERE

Ursul brun are un cap masiv și rotund, o coadă scurtă, urechile rotunjite și ochii mici. Blana este deasă, cu două rânduri de peri moi - mai lungi pe față și pe picioare și mai scurți pe bot. Culoarea acesteia diferă în funcție de anotimp și de vârstă animalului, de la cafeniu - maro - roșcat și până aproape de negru. Urșii tineri au, de obicei, un guler alb, îngust.

Ursul face parte din :

REGNUL : Animalia

ÎNCRENGĂTURĂ : Chordata

CLASA : Mammalia

ORDINUL : Carnivora

FAMILIA : Ursidae

GENUL: Ursus

SPECIA : arctos

Ursul
specie strict protejată

Regimul de protecție strictă a ursului brun a fost impus datorită: rolului pe care aceștia îl au în natură, reducerea numărului de urși și micșorarea habitatelor sub impactul diverselor activități umane.

Conform acestui statut, sunt interzise:

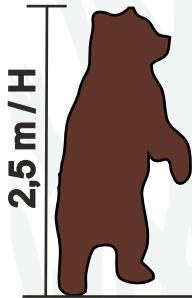
- Rănirea, capturarea sau uciderea urșilor;
- Perturbarea și deranjarea intenționată a lor;
- Deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă;
- Deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop a urșilor.

Anumite acțiuni sunt permise doar cu derogări, în caz de necesitate, cu condiția să nu existe o alternativă acceptabilă, iar măsurile derogatorii să nu fie în detrimentul menținerii populației de urs brun într-o stare de conservare favorabilă în arealul său natural.

Ştiaţi că...

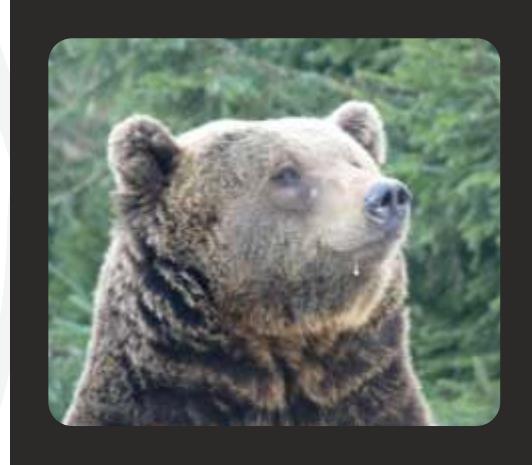
La naştere, puii
cântăresc doar 400-500
de grame și au numai
20-25 cm lungime.

Masculii adulții pot atinge
până la 2,5 metri lungime.

Înălțimea la greabă
100-135 cm .

Cântăresc de obicei între 200 și
300 de kg, putând ajunge până la
450 de kg

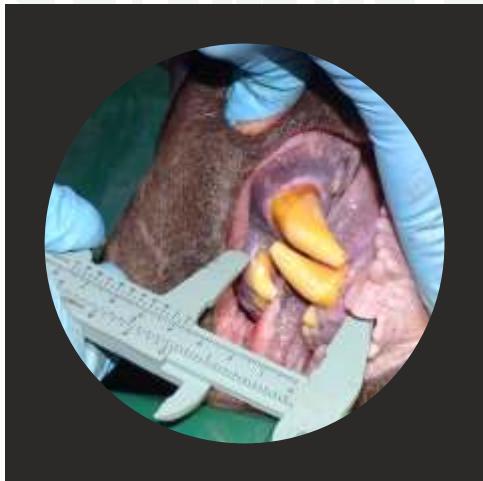
Capul mare, gâtul scurt și gros, corpul masiv,
picioarele puternice dă impresia unui animal
greoi, dar în ciuda acestei impresii se
dovedește a fi foarte rapid și agil.

Greutatea la naștere este de 400-500 g, la
un an 25-50 kg, iar la 2 ani 100 kg. Ea variază
și în timpul anului crescând toamna când ursul
acumulează un strat de grăsime pentru iarnă.
Primăvara urșii sunt slăbiți și încearcă să-și
refacă greutatea pierdută în timpul iernii.

Glasul ursului poate fi auzit în diferite împrejurări: când este surprins scoat
un pufăit, când este deranjat de la mâncare mormăie, iar când este rănit
urlă. Dintre simțuri auzul și mirosul sunt foarte fine, văzul fiind mai puțin
dezvoltat.

Blana ursului este brun-cenușie, brun închisă până la negru, cu peri lungi și moi.

Urmele lăsate de urs sunt caracteristice și inconfundabile semănând cu urma omului desculț, însă are imprimate ghearele. Calcă cu piciorul din spate în urma piciorului dinainte.

Formula dentară este specifică canidelor

$$I\ 3/3\ C\ 1/1\ P\ 4/4\ M\ 2/3 = 42.$$

După dimensiuni și dentiție se pot deosebi puii de urși tineri și urșii de vârstă mijlocie de cei adulți.

Împerecherea are loc din aprilie până în iunie.

După o perioadă de gestație de 7-8 luni, ursoaica fată în ianuarie-februarie, în părlog 1-3 pui, care sunt orbi prima lună. Puii stau pe lângă mamă până la 2 ani, timp în care aceasta îi învață și îi apară. După doi ani ursoaica se împerechează din nou, puii devenind independenți din acel moment.

Boala cea mai frecvent întâlnită la urs este trichinelzoza, de aceea este obligatorie verificarea sanitată a cărnii dată spre consum. Alți dușmani sau boli nu îl afectează în mod deosebit.

HRĂNIREA

Ursul este un carnivor de talie mare dar pentru că mănâncă și hrana vegetală și de origine animală este considerat un animal omnivor. Hrana constă în principal din fructe, rădăcini și alte vegetale, dar și hrana de natură animală (hoituri, insecte și alte animale pe care le poate vâna).

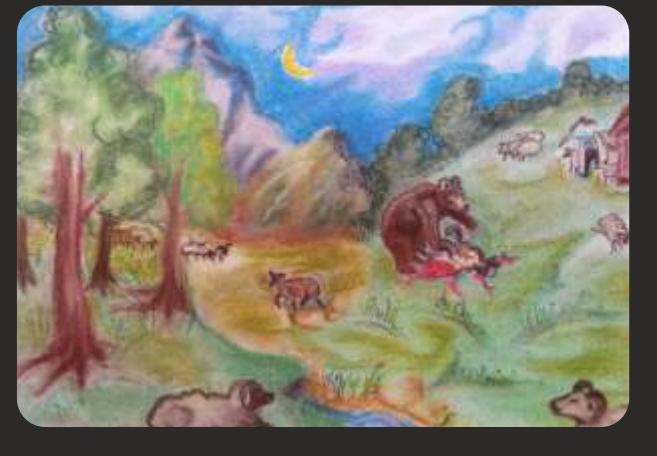
Puii până la 3 luni se hrănesc numai cu lapte matern, timp în care cresc de aproximativ 15 ori.

Ursul se hrănește în special cu hrana de origine vegetală, consumând cu placere jir sau ghindă, rădăcini, ciuperci, mere pădurete, ovăz și porumb. Dacă are noroc, mănâncă și delicatessen ca mierea, coacăzele, murele, zmeura.

Îi place și peștele, dar poate mâncă și furnici, șoareci, iar la nevoie cadavre care n-au intrat în putrefacție.

Dacă ajunge la vreo stână, îi cad pradă și oile.

Ocazional, vânează și animale mai mari, cum ar fi căprioarele. Poate intra în gospodăriile oamenilor să fure pentru hrana animale domestice (porci, păsări de curte, vite, etc.) sau se poate infrunta cu mere sau alte fructe din livadă.

Urșii care ajung să se hrănească cu gunoaie sau altă hrana din gospodăriile umane sunt fie ursoaice cu pui care preferă o hrana ușor accesibilă, fie urși tineri, fără experiență care sunt în căutare de teritoriu fiind împinși din interiorul pădurii de alți urși mai puternici. Masculii adulți nu se expun la pericolul întâlnirii cu omul, fiind mai înțelepți și puternici aleg să rămână ascunși și să se hrănească cu hrana lor naturală.

TERITORIUL

Întâlnim aceste spectaculoase animale cu precădere în zone montane și de dealuri înalte. În Carpați, urșii populează mai ales pădurile montane de amestecuri foioase cu răshinoase.

Teritoriul unui urs poate varia între 2.000-10.000 ha și trebuie să-i ofere nu numai hrana suficientă, ci și liniște și adăposturi pentru odihnă și bârloage pentru somnul de iarnă.

Ştiați că...

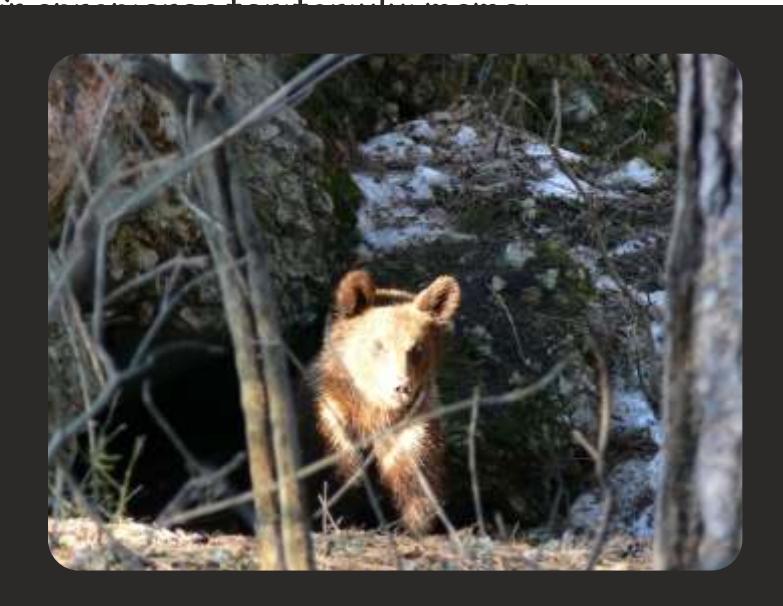

Un mascul adult dominant poate ocupa un teritoriu de până la 10.000 ha.

Bârloagele sunt amplasate în zone izolate, iar dacă este descoperit și deranjat, ursul își poate părăsi locul de adăpost.

O ursoaică cu pui de până la 1 an poate să ocupe un teritoriu de aproximativ 2.000 ha în funcție de hrana disponibilă.

Întrucât fiecare urs are nevoie de propriul teritoriu, urșii tineri, în special masculii, care sunt lăsați de mamă (la vîrstă de aproximativ 2 ani) pleacă în căutarea propriului teritoriu care să nu fie al altuia. Până își găsesc locul lor, urșii tineri trec prin multe aventuri, întâmplându-se să ajungă pe lângă așezări umane doar în trecere sau să fie goniți de alți urși mai mari prin teritoriul cărora trec. Femelele tinere rămână în grupuri de urși tineri.

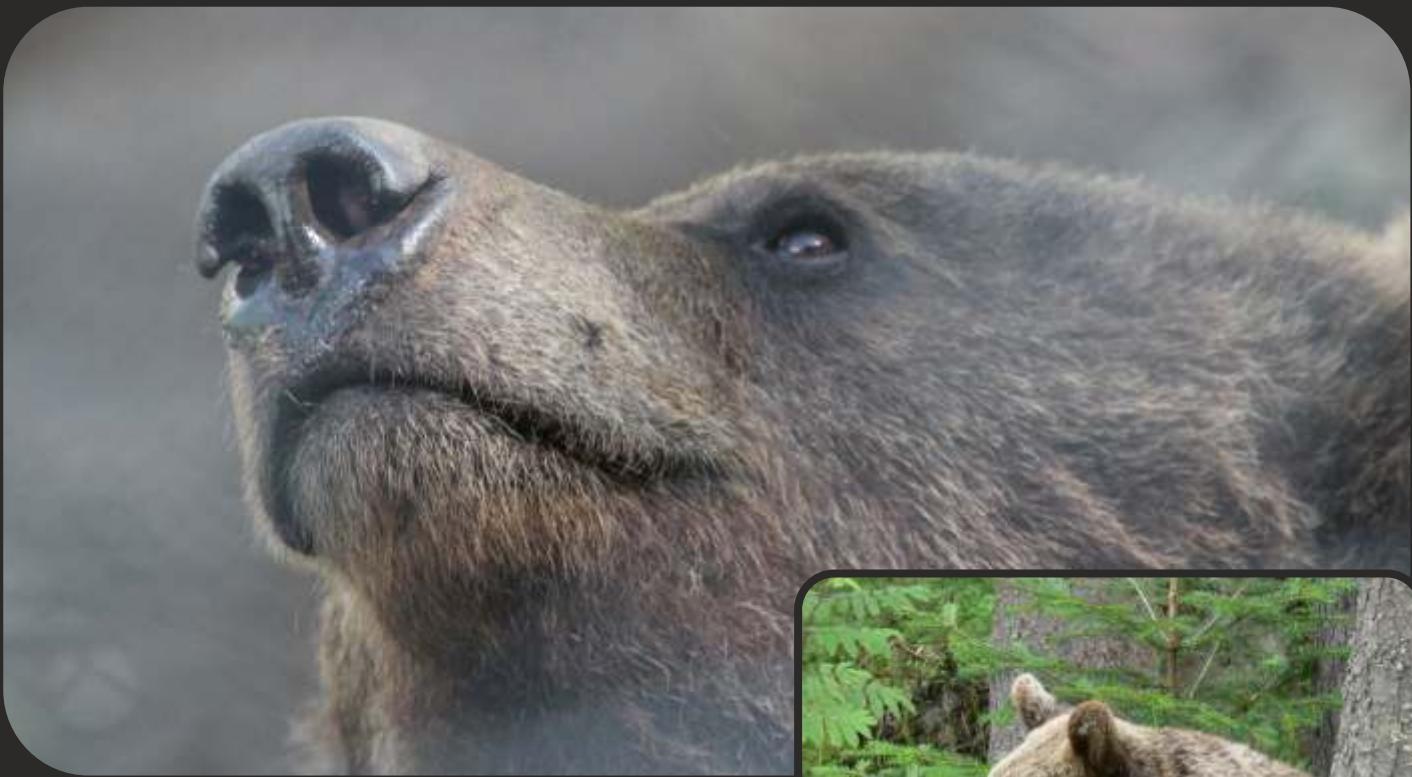
SIMȚURILE

Dintre simțuri, **mirosul și auzul** sunt cele mai dezvoltate. S-a dovedit că atunci când are vântul din față, ursul poate simți miroslul omului de la aproximativ 400 de metri sau poate să audă ruptura de creangă atunci când este linistit în pădure de la peste 100 de metri.

Vederea lui este întradevăr mai slabă decât miroslul și auzul, dar este bună, fiind similară cu a oamenilor. Ei văd în culori și vederea pe timp de noapte este bună, detectând foarte ușor mișcarea.

Nu îi plac mirosurile de cosmetice (săpun, parfum, fixativ de păr, etc.) sau alcool și poate reacționa ostil dacă simte aceste mirosluri.

Poate fi deranjat de miroslul de piper, astfel că un spray cu piper ar putea fi util în încercarea de a scăpa de urs în cazul unei întâlniri neasteptate.

IMPORTANȚA URSULUI

Urșii sunt:

- specie cheie, fiind ca niște fermieri în sălbăticie: dispersează semințe și fertilizează pământul din păduri;
- specie indicator: populațiile sănătoase de urs indică păduri sănătoase și ecosistem echilibrat;
- specie umbrelă pentru toate celelalte viețuitoare din habitatul său: dacă protejăm urșii, și restul speciilor și habitatul sunt protejate.

Altfel spus:

- Prezența lui indică un mediu sănătos și o pădure bogată;
- Ajută la regenerarea vegetației din păduri prin împrăștierea semințelor; își susține propriul habitat;
- Are un teritoriu vast în care se regăsesc multe alte specii de animale sălbaticice; ursul contribuie la menținerea echilibrului populațiilor acestora;
- Ursul este specie „umbrelă”, dacă îl protejăm pe el protejăm toate celelalte specii și habitatul!

**Unde găsește ursul hrana, liniște și adăpost,
găsesc și toate celelalte animale ale pădurii care sunt mai mici decât el.**

Ursul și ariile naturale protejate Natura 2000

Natura 2000 este cea mai mare rețea de arii naturale protejate din Europa.

Scopul rețelei este de a asigura supraviețuirea pe termen lung a celor mai valoroase și amenințate specii și habitate.

O arie naturală protejată este desemnată pentru protejarea unor anumite specii sau habitate importante care se găsesc în acea zonă.

Pentru menținerea pe termen lung a populației de urs brun, în România au fost desemnate până în anul 2015, un număr de 90 de situri de importanță comunitară (SCI) Natura 2000, acoperind o suprafață de aproximativ 19.144 km².

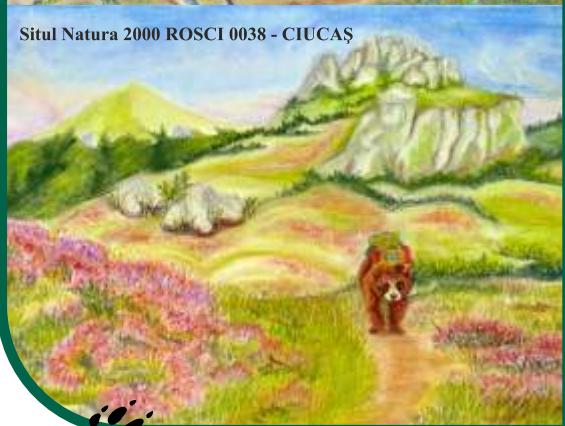
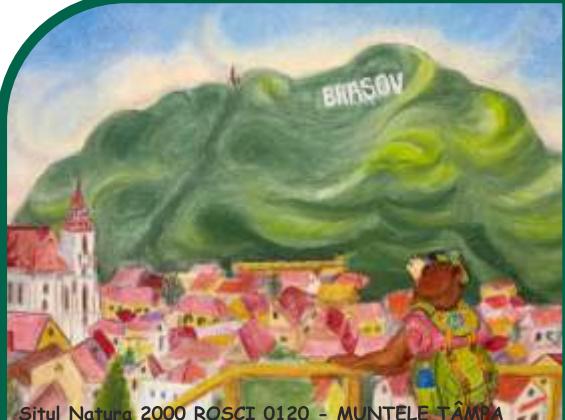
Natura 2000 în România

Pe teritoriul Uniunii Europene, au fost identificate 9 regiuni biogeografice.

România deține cea mai mare diversitate biogeografică. Pe teritoriul României se găsesc 5 regiuni biogeografice: continentală, alpină, panonică, pontică, stepică.

România, prin valoarea ridicată a biodiversității pe care o deține aduce o contribuție importantă la Rețeaua Ecologică Europeană Natura 2000.

De menționat că pe teritoriul României se află peste jumătate din suprafața Munților Carpați, cei mai extinși și mai sălbatici munți din Europa, identificați ca una dintre cele mai importante ecoregiuni la nivel global, ce găzduiește aproape jumătate din populația de carnivore mari a Europei (urs, lup, râși), și Delta Dunării, care este cea mai importantă zonă umedă din Europa, adăpostind colonii de pelican și alte sute de specii de păsări.

COMPORTAMENT NORMAL

Urșii sunt animale solitare, trăind în cupluri numai în perioada împerecherii.

Puii sunt îngijiți exclusiv de femele și sunt născuți în luna ianuarie. Ursoaica fată 1-3 pui pe care îi îngrijește până la vîrstă de 2 ani. După această vîrstă, urșii tineri se despart de familie și își caută propriul teritoriu.

Ursul se deplasează la pas sau în galop străbătând în mod normal 5-20 km zilnic și în mod excepțional și distanțe până la 100 km într-o singură zi în cazul masculilor tineri în perioada de primăvară în căutarea de teritoriu sau a ursoaicelor mamă în căutarea puilor dispăruți. Se hrănește cu hrană naturală de origine vegetală sau animală pe care o poate găsi în pădure.

Un urs sălbatic va reacționa la semnale sonore sau vizuale prin retragere, în orice caz nu va lăsa oamenii să se apropie de el.

Acest rege al pădurilor poate simți prezența oamenilor de departe și dacă are timp și loc de retragere va căuta să evite întâlnirea față în față cu omul. În mod normal, în sălbăticie, ursul evită contactul cu oamenii.

Dacă totuși ajunge să vadă omul, ursul poate încerca să îl intimideze, făcând câțiva pași rapizi spre el (ca un sprint scurt) după care se oprește brusc. În limbajul ursului înseamnă că îl atenționează pe om să nu mai înainteze pe teritoriul lui.

Ursul brun nu este un prădător; în mod normal el nu va pândi și ataca oameni la vederea acestora. Dacă este luat prin surprindere se poate apăra și pentru că este mult mai puternic, omul poate fi grav rănit. Urșii pot fi surprinși uneori îndeaproape în timpul hrănirii, deplasării sau odihnei, de aceea este necesar să respectăm regulile care se impun în drumețiile prin pădure.

Ursoaicele sunt mame protective. Este periculos să nimerim între o ursoaică și puiul ei deoarece aceasta nu are de unde să știe că nu dorim să le facem rău și în încercarea de a se proteja pe ea și pe puiul ei ne poate răni.

De reținut că o singură lovitură de labă de urs poate fi fatală.

Somnul de iarnă începe toamna târziu și durează 3-4 luni din an, în funcție de grosimea stratului de zăpadă, temperatură și de abundența hranei naturale din toamnă. Pe timpul somnului de iarnă temperatura corpului, respirația și pulsul sunt mai reduse pentru a-și conserva energie.

COMPORTAMENT ATIPIC (DEVIANT)

Urșii care se apropie în mod repetat de așezări umane și caută hrană manifestă comportamente atipice.

Urșii **"gunoieri"** sunt acei urși care trăiesc în libertate, dar s-au obișnuit și stabilit în apropierea unor zone locuite și frecventate de oameni. Aceștia au un comportament de hrănire atipic și preferă să mănânce din sursele de hrană ușor accesibile (resturi menajere sau altfel de hrană oferită de om în zonele locuite), în loc să-și procure hrana doar din mediul natural.

Astfel de urși caută prezența oamenilor pentru că o asociază cu hrana. Urșii care renunță la modul lor natural de hrănire și se hrănesc din gunoaie se pot îmbolnăvi, înghițind tot felul de resturi nealimentare sau toxice.

Din studii s-a observat că mulți urși care se hrănesc astfel nu mai intră la somnul de iarnă decât foarte puțin sau deloc, în funcție de temperaturi.

De exemplu, dacă este o iarnă blândă fără multă zăpadă și temperaturi nu foarte joase, iar ei au mâncare la dispoziție pot să nu intre deloc la somnul de iarnă.

Din diverse mărturii ale oamenilor care au avut de-a face cu urși cu comportament deviant s-a aflat că aceștia nu mai reacționează la semnale sonore sau luminoase și nu îi mai deranjează prezența oamenilor.

Acste lucruri nu înseamnă că s-a domesticit și că nu pot reprezenta un pericol. El este totuși un animal sălbatic și puternic și chiar dacă nu ar vrea neapărat să atace, dacă e deranjat de ceva poate răni grav dintr-o singură mișcare pe cineva care se apropie de el sau e în calea lui.

Deși rar, se poate întâmpla ca un urs să devină agresiv și să atace intenționat. Acest lucru se poate întâmpla dacă este provocat sau dacă este vorba despre o ursoaică care dorește să-și protejeze puii.

În cazuri excepționale o ursoaică poate fița uneori 4 pui și s-a înregistrat un singur caz în România/Brașov în care o ursoaică „gunoieră” a fițat 5 pui.

CE SE POATE FACE PENTRU CONSERVAREA URSULUI

- Să învățăm despre urs pentru a evita orice conflict și să îi învățăm și pe alții;
- Să avem o atitudine pozitivă față de urs și să căutăm soluții care să fie și spre binele ursului și al oamenilor;
- În comunitățile vizitate de urși să se administreze corect gunoiul menajer și să se îngădească bine proprietățile;
- Să nu se mai construiască dumuri publice și locuințe în păduri;
- Dacă unele activități umane se dezvoltă înspre și în zonele naturale de trai ale urșilor, spațiul lor se va micșora și va atrage după sine scăderea numărului lor.
- Să se identifice și protejeze culoarele de trecere ale urșilor dintr-o zonă în alta; Există unele zone preferate de urși pentru a trece dintr-o pădure în alta. Acestea se numesc culoare de trecere, care se aleg să fie cât mai sigure pentru tranzitul lor (cu cât mai multă vegetație în care să se poată ascunde, cu puține așezări și drumuri).

De exemplu:

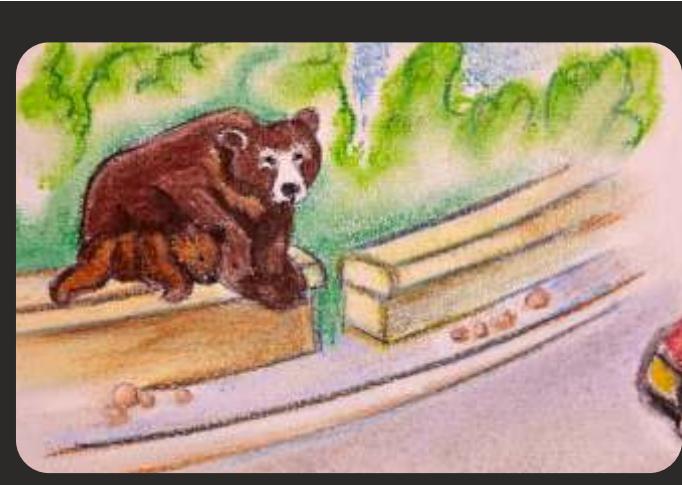
- Dacă se descoperă că un drum public este folosit într-un anumit punct de urși pentru a traversa în alt corp de pădure, se pot pune semne de atenționare pentru a nu se producă accidente.
- Dacă se știe că printr-un anumit loc trec urșii dintr-o zonă în alta, ar fi bine să nu se îngădească acea zonă pentru că îi pot deruța și în încercarea lor de a-și găsi drumul cel bun, pot ajunge în situații periculoase pentru ei sau oameni.
- Să se identifice zonele în care sunt bârloage și zone de refugiu pentru urși și să se mențină linia liniștea în acele zone (să se limiteze orice activitate umană în zonă);
- Oamenii să își desfășoare activitățile pe teritoriul urșilor cu respectarea unor reguli;
- Oamenii cărora ursul le-a făcut pagube să fie despăgubiți;
- Să existe specialiști și echipe speciale pentru rezolvarea unor situații conflictuale dintre om și urs;
- Să se asigure suficientă hrană naturală pentru urs în pădure, departe de așezări umane;

INTERACȚIUNEA OAMENILOR CU URSEL

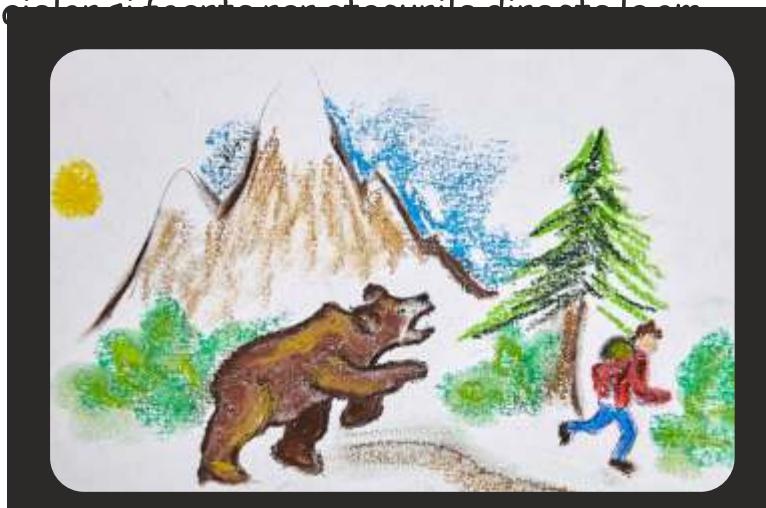
În mod normal casa ursului este în pădure, iar el se ascunde de privirile umane. Urșii sălbatici pot fi văzuți destul de rar și în general au acest noroc oameni care lucrează în pădure, cercetători sau turiști montani.

În condițiile în care spațiul de trai al urșilor este tot mai redus datorită intervențiilor umane asupra pădurii, relația dintre oameni și urși s-a schimbat.

Cele mai dăunătoare intervenții umane sunt construcțiile de locuințe sau drumuri cu acces public în pădure, pe teritoriul lui. Cum fiecare are părticica lui dacă zona se micșorează vor rămâne prea mulți urși concentrați într-o zonă naturală și inevitabil în căutare de spațiu sau hrana se vor apropiă de așezări umane nou construite în mijlocul pădurii. Aici ei pot fi atrași de: animale domestice din stâne sau gospodării, gunoaie, pomi fructiferi, tufe de fructe, stupi de albine, culturi agricole, grădini.

În urma unui studiu s-a aflat că cele mai mari neplăceri create de urs în comunități locale sunt cele legate de teama pe care o poate provoca, fiind considerat câteodată un pericol; pagubele materiale pe care le face în gospodării, împrăștierea gunoaielor și furtul bunurilor din casă.

Urșii sunt animale ușor de lubrit, dar pentru bunăstarea lor și a oamenilor din comunitățile din apropierea pădurilor trebuie să le asigurăm existența și supraviețuirea la ei acasă, în pădure.

De aceea este foarte important să se evite atragerea lor, să se păstreze distanța față de ei și să se cunoască și respecte modalitățile de acțiune.

Sfaturi utile

Dacă vedeți un urs în localitate:

- **NU VĂ APROPIAȚI DE EL!**
- **NU ÎNCERCAȚI SĂ-L HRĂNIȚI!**
- **NU ÎL FOTOGRAFIAȚI!** Blițul îl poate deranja și provoca!
- **NU HĂITUȚI URSUL!** Gălăgia moderată (fluierat, bătut din palme, vorbit, etc) îl poate îndepărta, însă strigătele și gălăgia făcută de mulți oameni la un loc îl pot speria și determina să acționeze agresiv.
- **PĂSTRAȚI DISTANȚA FAȚĂ DE URȘI!** Urșii sunt drăguți, dar sunt animale sălbaticice care ne pot răni. Comportamentul lor este imprevizibil la întâlnirea cu omul.

Prevenirea conflictelor în apropierea gospodăriilor:

- **NU HRĂNIȚI URȘII!**
 - Nu lăsați resturi de mâncare în curte, grădină!
 - Utilizați containere de gunoi eficiente, bine închise!
 - Cereți ridicarea regulată a deșeurilor, de preferință seara!
 - Nu aruncați gunoiul seara!
 - Reduceți la minim factorii provocatori de mirosuri!
 - Îngrădiți-vă bine proprietatea!
 - Culegeți fructele de îndată ce se coc! Nu lăsați fructele căzute pe jos!

ORICE SURSĂ DE HRANĂ UȘOR ACCESIBILĂ ATRAGE URȘII.

SFATURI DE PREVENIRE A ÎNTÂLNIRII OM-URS ÎN DRUMETII

Experiențele pozitive, în ceea ce privește întâlnirile cu urșii, sunt mai dese decât cele neplăcute. Uneori, mai rar, se întâmplă ca întâlnirea dintre om și urs să fie violentă, astfel că vă recomandăm prevenirea acestor întâlniri:

- **Evitați plimbările în pădurile unde este indicată prezența urșilor.**
- **Utilizați doar potecile și traseele turistice marcate** sau drumurile forestiere cu acces public care oferă o vizibilitate bună! Este indicat să aveți posibilitatea să vedeați bine și cât mai mult din traseu pentru a observa urmele și a reduce posibilitatea să vă întâlniți cu ursul. Dacă intrați prin desăruri riscați să dați nas în nas cu el și o astfel de întâlnire neașteptată poate avea consecințe nedorite!
- **Plimbăți-vă în grup și numai în timpul zilei!** Dacă ursul vă aude venind, de obicei, vă evită. Vocile voastre îl vor ajuta pe urs să vă identifice ca fiind oameni.
- **Faceți puțină gălăgie, fără să țipați!** Este bine să vorbiți, să fluierăți sau să cântați în timp ce mergeți, mai ales prin tufișuri, unde vizibilitatea este scăzută, pe lângă apele curgătoare sau când vă bate vântul din față. Ursul se simte amenințat dacă e luat prin surprindere.
- **Fiți atenți și urmăriți urmele de urși:** pietrele întoarse sau rupte, bușteni sau rădăcinile putrede, pot fi semne că un urs a căutat după râme, viermi sau insecte; urme de zgârieturi pe copaci, urme de labe în noroi sau pe zăpadă, fructe de pădure pe pământ, urme de săpături pentru rădăcini, fire de blană pe scoarța copacilor, toate sunt semne că un urs este în apropiere. **Întoarceți-vă pe drumul pe care ați venit dacă le observați!**
- **Păstrați distanță față de sursele abundente de hrana și de animale moarte,** deoarece ursul ar putea fi prin apropiere.
- **Tineți câinii în lesă și sub control.** Câinii de companie nu sunt o sursă de apărare, ci mai degrabă de instigare a ursului.
- **Nu depozitați mâncarea în cort!** Camparea cu cortul este recomandată doar în zonele special amenajate.

SFATURI DE COMPORTAMENT LA ÎNTÂLNIREA CU URSUL ÎN PĂDURE

Ştiaţi că...

Este bine să fiți pregătiți pentru o astfel de întâlnire.

În acest caz: **Oriți-vă ! Evaluati situația!**

Gesturile, mișcările și sunetele pe care le face ne pot indica intențiile lui.

Nu există o singură metodă dovedită care să fie bună în cazul unei întâlniri cu un urs, fiecare întâlnire poate fi diferită. Următoarele reacții, din partea oamenilor, au fost eficiente în trecut:

IMPORTANT!

- Nu provocați ursul! Nu îl înfruntauți!
- Rămâneți calmi și părăsiți zona fără să fugiți, vorbind încet sau dând din mâini!
- Respectați spațiul ursului fără să-l înghesuiți, iar el se va retrage!
- Urmăriți cu privirea reacțiile ursului, dar evitați să-l priviți direct în ochi!
- Încercați să-i arătați că nu sunteți o amenințare pentru el!

Dacă vedeți un urs de la distanță:

- Respectați spațiul de care ursul are nevoie: **Întoarceți-vă și părăsiți zona!**

Dacă, neașteptat, vă întâlniți cu ursul în apropiere:

- **Rămâneți calmi! Nu fugiți! Arătați-i că sunteți om**, vorbind încet sau dând din mâini;
- **Mișcați-vă în direcția din care bate vântul**, astfel încât ursul să vă simtă miroslul;
- **Nu înghesuiți ursul**, lăsați-i o zonă de scăpare și el va pleca;
- Ursul poate fi agitat și stresat, plescăind din fălcii, lovind pământul în timp ce pufăie. Urmăriți cu privirea reacțiile ursului, dar **evitați să-l priviți direct în ochi**, deoarece poate interpreta acest lucru ca pe un comportament agresiv din partea voastră.

Dacă cumva un urs atacă, în cazul unei întâlniri neașteptate, ar trebui:

- **Să vă întindeți** cu burta în jos și cu picioarele ușor depărtate și să vă strângeți mâinile în jurul capului. În poziția asta vă veți proteja fața și gâtul. **Rămâneți nemișcat**. După ce ursul simte că nu mai reprezentați nicio amenințare pentru el, va părăsi zona. Acest lucru necesită foarte mult curaj.

Dacă ursul vă urmărește:

- (Foarte rar urșii manifestă un comportament de răpitor, adică să urmărească înainte să atace). Dacă totuși vă urmărește: **rămâneți pe loc, dar nu îl înfruntauți! Vorbiti încet și nu fugiți!**

Dacă ursul continuă să vă urmărească:

- Lăsați-vă bagajul sau altceva care să-i atragă atenția.

MITURI DESPRE URȘI

- Comportamentul ursului ne stârnește atât teamă, cât și entuziasm, mirare și curiozitate.
- Sunt multe mituri cu privire la urs care influențează imaginația într-un mod nereal.
- Urșii sunt animale inteligente și puternice, care merită respectul nostru.
- Este important de reținut că ei nu sunt nici animale prădătoare de temut, nici animale domestice cu care ne putem juca.

2 mituri opuse:

I. Ursii sunt animale feroce care vor ataca cu siguranță dacă te întâlnești cu ei.
NEADEVARAT!

De obicei urșii evită întâlnirea cu oamenii și pot ataca doar dacă sunt încolțiti sau se simt amenințați.

II. Ursii sunt creaturi drăgăstoase ca ursuleții de plus cu care ne putem juca.
NEADEVARAT!

Ei sunt animale sălbaticice care dețin multă forță și pot răni cu ușurință.

În afară de cele 2 mituri opuse cu privire la comportamentul ursului la întâlnirea cu omul mai există credințe false.

În cele ce urmează vom dărâma câteva mituri.

Mit #1: Dacă un urs te atacă, urcă în copac!

Fapt: Urșii sunt foarte buni cățărători, mai buni decât oamenii!

Mit #2: Dacă un urs se ridică în 2 labe vrea să atace.

Fapt: Când un urs se ridică în 2 labe încearcă să identifice ce i-a reținut atenția.

Mit #3: Fluieratul, cu siguranță, îndepărtează ursul de tine.

Fapt: Sunetul făcut de fluier îl poate face pe urs atent și curios, dar nu îi atrage atenția că este un om în apropiere pentru a-l face să se retragă. Fluierul poate fi util pentru îndepărțarea ursului în combinație cu sunetele vocilor oamenilor.

Mit #4: Dacă dau cu spray cu piper într-o zonă, ursul nu va mai veni.

Fapt: Mirosul de piper poate atrage urșii, sprayul cu piper este util doar în caz de apărare, dat direct în nasul sau ochii ursului în cazul unei întâlniri periculoase față în față cu acesta.

Mit #5: Relocarea urșilor care vin în localități rezolvă problema.

Fapt: Dacă se mută doar ursul problemă și nu se rezolvă cauzele care l-au adus în localitate, mutarea lui nu va face decât să facă loc altui urs în căutare de hrana ușor accesibilă.

Mit #6: Urșii nu pot fugi la vale.

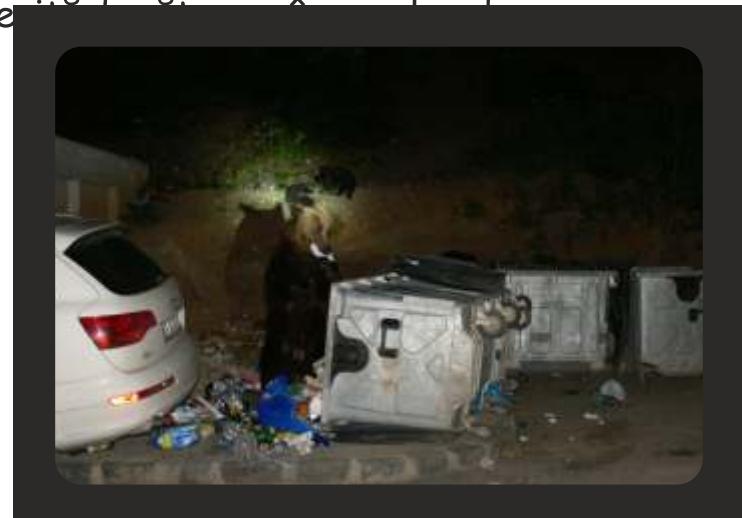
Fapt: Urșii aleargă mai bine decât oamenii în coborâre sau urcare. Pe curba de nivel a dealului le este totuși mai greu să alerge.

Mit #7: Oamenii care fac drumeții pe teritoriul ursului sunt deseori atacați.

Fapt: Atacurile de urs sunt foarte rare, deși sunt multe întâlniri între oameni și urși în fiecare an la noi în țară. Majoritatea urșilor se retrag înainte să ne dăm seama că sunt prin preajmă. Este important totuși, să fim atenți și să ne luăm măsuri de precauție.

RELOCAREA URȘILOR HABITUATI

Urșii habituați sunt acei urși care s-au obișnuit cu prezența omului, trăiesc în libertate, dar prezintă comportamentul de hrănire deviat, astfel că nu-și mai procură hrana din mediul natural, utilizând sursele de hrană ușor accesibile, constituite din resturile menajere și hrana oferită de oameni.

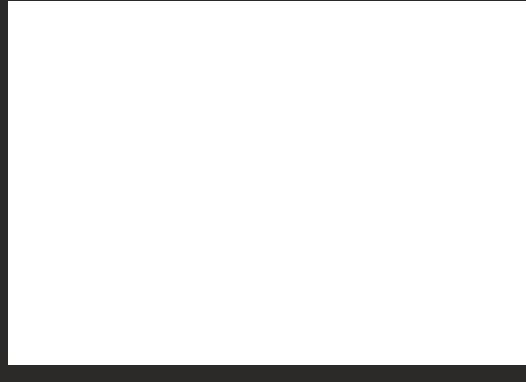
Montarea capacanelor pentru capturare și prezentarea lor:

Cușcă de transport:

Capturarea, marcarea, montarea echipamentului de monitorizare (colar GPS, GSM, VHS) și relocarea în habitate naturale ale urșilor sălbatici

Evitați atragerea urșilor! Preveniți conflictele!

Ce au nevoie urșii, au nevoie și oamenii! Viitorul nostru depinde de locurile sălbaticice!

CE E BUN PENTRU URȘI E BUN PENTRU OAMENI..ȘI PENTRU PLANETĂ!

BIBLIOGRAFIE

1. Camelia LERU, Diana E. COJANU, Oliviu G. POP, Dan T. IONESCU, Eugen CHICOȘ, Antoaneta NEUVIRT, Marius G. MIRIȚĂ, Cosmin ZGREMȚIA, Daniel DARIE, Ramon JURJ, Petru T. STĂNCIOIU - Invitație la drumeție. Ghid pentru elevi, Editura Green Steps, Brașov, 2012
2. Ramon JURJ, George PREDOIU, Ovidiu IONESCU - Un urs hrănit de om este un urs condamnat la moarte, Imprimeria Asguard Trading, 2006
3. Annette MERTENS, Ovidiu IONESCU - Ursul. Biologie, ecologie și management, Editura Haco International, 2000
4. Georgeta IONESCU, George PREDOIU, Marius POPA, Radu MOT, Descoperiți animalele sălbaticice din Parcul Național Piatra Craiului
5. Radu MOT, Lupul, ursul, râsul. Prietenii sau dușmani, Brașov, 2011
6. Sylvia DOLSON, Bear-ology, published by PixyJack Press, Inc., 2009

Beneficiar coordonator:

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea"
Str. Cloșca nr. 13, Brașov
Tel: 0268 419936; Fax: 0268 415338
E-mail: bear@icaswildlife.ro
www.icaswildlife.ro
www.forbear.icaswildlife.ro
www.facebook.com/lifeforbear

GOVERNUL
ROMÂNIEI
Ministerul Mediului,
Apelor și Pădurilor
www.mmediu.ro

Beneficiari asociați:

Fundatia Carpați
Carpathian Wildlife Foundation
www.fundatiacarpati.ro

Parcul Natural
BUCEGI
www.bucegipark.ro

PARCUL NAȚIONAL
PIATRA CRAIU
www.pnpiatracraiului.ro

OCOLUL SILVIC
www.osrasnov.ro

"Acest proiect este finanțat prin Programul LIFE + Natura al Uniunii Europene"

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Text: Tina JURJ, Ramon JURJ, Giorgiana Maria VODĂ, Flaviu VODĂ

Design : Giorgiana Maria VODĂ

Ilustrații: Elena ȚINCU

Fotografii: Flaviu VODĂ, Ramon JURJ;

Tipărit în România / 2016 / © S.C. ATTGroup SRL